

NIEUWSBRIEF FLORON-FWT, NR. 20, NOVEMBER 1999

Jaarverslag FLORON - FWT 1998

J.W. Bielen & P.F. Stolwijk

In 1998 zijn er twee bijeenkomsten in het Natuurmuseum te Enschede geweest: een seizoenstartmiddag en een inlevermiddag. Daarnaast heeft de Werkgroep een stand bemand bij de Open Dag van het Natuurmuseum. De contacten met de Provincie Overijssel, afdeling Landelijk Gebied en met vertegenwoordigers van de diverse terreinbeherende organisaties zijn weer zeer vruchtbaar geweest. Aan verschillende personen en instellingen zijn gegevens beschikbaar gesteld. Een lid van de werkgroep heeft een stagiair van Larenstein begeleid bij een onderzoek op Arboretum Poortbulten.

Het seizoen 1998

Het seizoen 1998 heeft een duidelijke teruggang te zien gegeven van het aantal waarnemingen, vergeleken met vorige jaren. Er zijn ruim 20.100 waarnemingen ingeleverd uit 467 km-hokken.

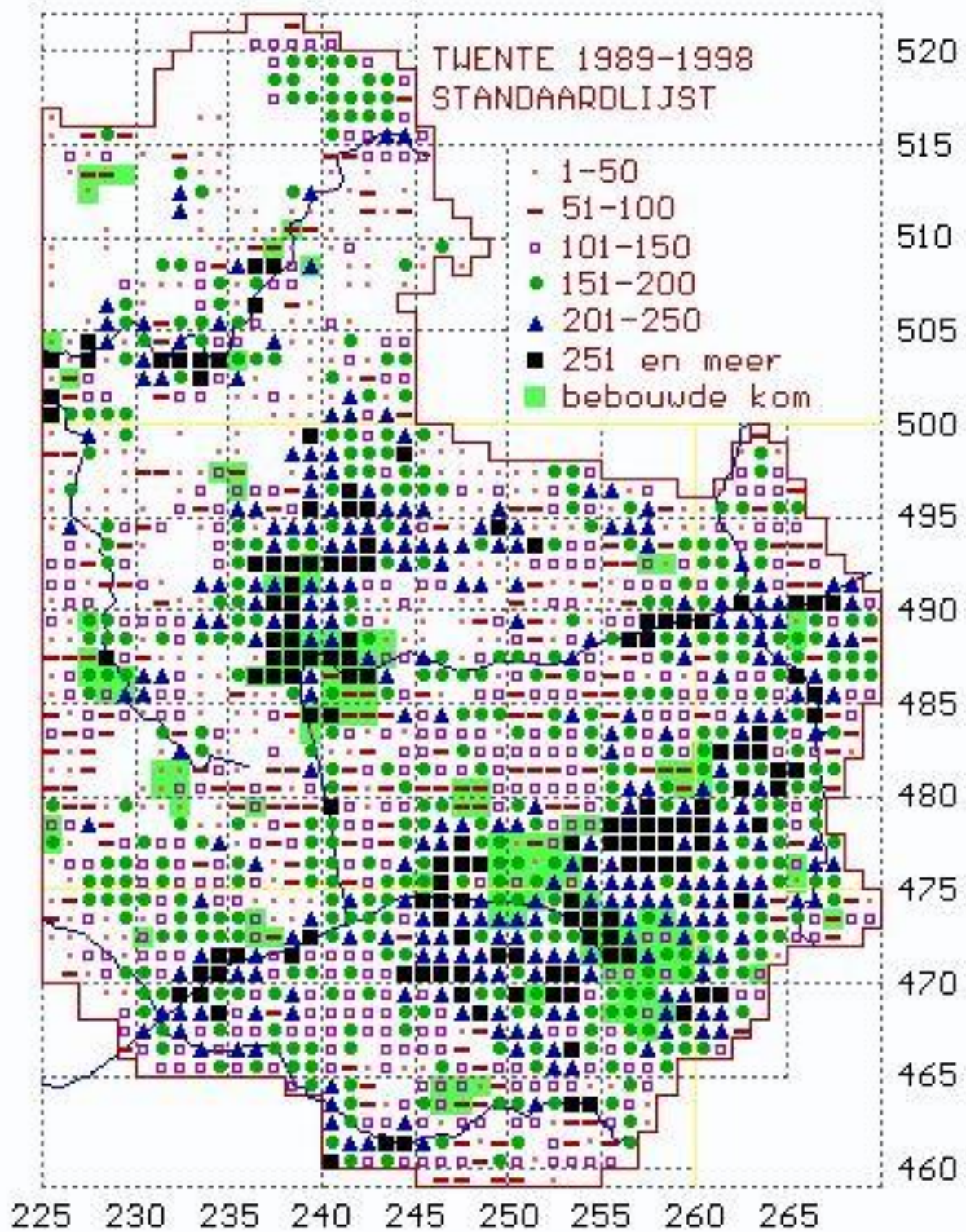
Na verwerking van de gegevens is de FKT (Frequentie Klassen Twente) aangepast op basis van de 1.183 km-hokken waarin nu meer dan honderd soorten van de Standaardlijst genoteerd zijn. De huidige verdeling van de diverse categorieën over de frequentieklassen is af te lezen uit bovenstaande grafiek.

Het Rode-Lijstproject 1998

In 1998 zijn er 283 waarnemingen gedaan van Rode Lijst-soorten. Van ongeveer de helft van dit aantal is een Rode lijst-formulier ontvangen. De score is daarmee lager dan in eerdere jaren, maar de verwachting is dat de inventarisatie door de provincie Overijssel weer zoals andere jaren een groot aantal formulieren oplevert. In totaal zijn er nu 1001 RL-formulieren in ons bestand aanwezig. Een klein aantal hiervan heeft overigens betrekking op bijzondere soorten die niet op de Rode Lijst staan.

Het bestand 1998

Toaal aantal waarnemingen	20.100
Aantal taxa Standaardlijst	729
Rode-Lijstsoorten	78
Bezochte km-hokken	467
Hoogste aantal Standaardlijst (225-501)	273
Hoogste aantal Rode-lijstsoorten (264-495)	15
In 1998 aan algemeen bestand toegevoegd	13.900
Netto resultaat 1998 in %	70

Kaart 1, per 31-12-1998

10 jaar FLORON

Het eerste FLORON-jaar was 1989. Dat houdt in dat we in 1998 ons tiende inventarisatiejaar voor FLORON hebben vol gemaakt, een jubileum waarbij een kleine terugblik past. Ook een aantal gegevens na 10 jaar onderzoek zijn de moeite waard. Wanneer we **kaart 1** bekijken, zien we dat er veel werk is verricht, maar ook is te zien dat er nog veel te doen is. We kunnen nog lang niet achteroverleunen. Er zijn nog veel hokken wit of bijna wit. Een probleem is dat dit meestal de minst interessante hokken zijn; ook liggen veel van deze hokken (te) ver van de woonplaats van actieve floristen. De volgende jaren zullen nodig zijn om een volledige inventarisatie tot stand te brengen, maar tegelijkertijd vraagt het Rode Lijstproject onze aandacht. Op zich is het precies bepalen van de populaties van zeldzame soorten uit beschermings- en beheersopzicht belangrijker dan het vullen van alle hokken met bijvoorbeeld Straatgras (*Poa annua*) en Grote brandnetel (*Urtica dioica*). Maar toch, uit het Totaalproject blijkt pas welke soorten zeldzaam zijn, welke soorten achteruitgaan en dus bescherming behoeven. Het Rode Lijstproject kan dus niet zonder het Totaalproject. Ook beginnen de in 1989 verzamelde gegevens van sommige soorten al aardig te verouderen in ons snel veranderende landschap. Het is dus de vraag of we in de toekomst opgaven uit 1989 nog voortdurend in onze kaartjes kunnen blijven tonen.

De volgende soorten, die we uit de periode 1977-1988 kenden, zijn in de FLORON-periode niet meer waargenomen:

- Moesdistel (*Cirsium oleraceum*)
- Rechte driehoeksvaren (*Gymnocarpium robertianum*)
- Rijstgras (*Leersia oryzoides*)
- Maretak (*Viscum album*)

In Nieuwsbrief FLORON - FWT 15: 8 (redactie, 1996) hebben we een lijst gepubliceerd van soorten die nieuw zijn voor Twente. Als aanvulling hierop de volgende lijst van nieuwe soorten¹ die naar onze mening deel (gaan) uitmaken van de Twentse flora².

- Franse amarant (*Amaranthus bouchonii*)
- *Amsinckia lycopsoides*³
- Kleinbloemige amsinckia (*Amsinckia menziesii*)
- Blauw guichelheil (*Anagallis arvensis* subsp. *foemina*)
- Fijne kervel (*Anthriscus caucalis*)
- Steenhoornbloem (*Cerastium pumilum*)
- Fijn hoornblad (*Ceratophyllum submersum*)
- Muurbloemmosterd (*Coincya monensis* subsp. *recurvata*)
- Gevlamde fijnstraal (*Conyza bonariensis*)
- Veldwarkruid (*Cuscuta campestris*)
- Duinreigersbek (*Erodium cicutarium* subsp. *dunense*)
- Zachte hennepnetel (*Galeopsis pubescens*)
- Stekelzaad (*Lappula squarrosa*)
- Kleine margriet (*Leucanthemum paludosum*)

¹ Enige Nederlandse namen toegevoegd of aangepast (Stolwijk, 2015)

² De nomenclatuur is deels verouderd (Stolwijk, 2015)

³ Wordt tegenwoordig tot *Amsinckia micrantha* [syn. *A. menziesii*] gerekend.

- Rechte rolklaver (*Lotus corniculatus* var. *sativus*)
- Stekende wolfsklauw (*Lycopodium annotinum*)
- Kruipkattenstaart (*Lythrum junceum*)
- Kleinbloemig kaasjeskruid (*Malva parviflora*)
- Sikkelklaver (*Medicago falcata*)
- Grote veenbes (*Oxycoccus macrocarpos*)
- Draadgierst (*Panicum capillare*)
- Kale gierst (*Panicum dichotomiflorum*)
- Knolbeemdgras (*Poa bulbosa*)
- Baardgras (*Polypogon monspeliensis*)
- Behaarde boterbloem (*Ranunculus sardous*)
- Oostenrijkse kers (*Rorippa austriaca*)
- Grote vlotvaren (*Salvinia molesta*)
- Kleverige nachtschade (*Solanum sarachoides*)
- Driebloemige nachtschade (*Solanum triflorum*)
- Gerande schijnspurrie (*Spergularia media* subsp. *angustata*)
- Zomerandoorn (*Stachys annua*)
- Duinvogelmuur (*Stellaria pallida*)
- Trosbosbes (*Vaccinium corymbosum*)

Het algemeen bestand (1989-1998)

De volgende tabellen geven de stand van zaken weer. Zie ook de overzichtskaart (kaart 1).

Tabel 2 geeft weer hoever we met de inventarisatie van Twente zijn. De km-hokken met meer dan 200 soorten kunnen als goed geïnventariseerd beschouwd worden; km-hokken met minder dan 100 soorten zijn onvolledig onderzocht. Globaal kan gesteld worden dat van de helft van het aantal km-hokken voldoende gegevens zijn verzameld.

aantal km-hokken (totaal 1.922)	aantal waarnemingen
298	0
254	1-50
187	51-100
373	101-150
406	151-200
267	201-250
112	251-300
22	301-350
3	>350

Tabel 3 geeft de resultaten van 10 jaar FLORON.

Totaal aantal waarnemingen	330.000
Na aftrek van dubbele waarnemingen	231.700
Aantal taxa Standaardlijst	981
Rode-Lijstsoorten	185
Rode-Lijstsoorten waarvan formulier is ontvangen	134
Bezochte km-hokken	1.624
Hoogste aantal Standaardlijstsoorten (km-hok 238-487)	395
Hoogste aantal Rode-Lijstsoorten (km-hok 244-469; 256-485)	22

In **tabel 4** wordt aandacht gegeven aan soorten die in de Nieuwsbrief anders nooit aan bod komen.

De 10 algemeenste soorten uit de FLORON-periode (1989-1998)	Aantal km-hokken
Grote brandnetel (<i>Urtica dioica</i>)	1.391
Gewone paardenbloem (<i>Taraxacum officinale</i>)	1.380
Vogelmuur (<i>Stellaria media</i>)	1.373
Grote weegbree (<i>Plantago major</i> subsp. <i>major</i>)	1.358
Kruipende boterbloem (<i>Ranunculus repens</i>)	1.355
Straatgras (<i>Poa annua</i>)	1.354
Ridderzuring (<i>Rumex obtusifolius</i>)	1.350
Gewoon duizendblad (<i>Achillea millefolium</i>)	1.343
Zomereik (<i>Quercus robur</i>)	1.335
Pitrus (<i>Juncus effusus</i>)	1.331

Lijst van waarnemers 1998

Mevr. C.G. Abbink-Meijerink, Vriezenveen

J.H. Alferink, Nijverdal

Mevr. E. Arends-Kaindl, Coevorden

Mevr. R. de Baas, Hengelo

J.W. Bielen, Oldenzaal

W. Boersma, Delden

G.H. Brinkmans, Markelo

Mevr. M. C. Creveld (Prov. Overijssel), Zwolle

G. Euverman, Vriezenveensewijk

M. Donderwinkel, Hengelo

F. Eysink, Agelo

Floristische Werkgroep Twente, Enschede

J. Groot, Noord-Scharwoude

J. J. Hofstra, Hengelo

G. Jager, Hengelo

N. Jeurink, Kampen

J. Kers, Losser

J.J. Kleuver, Dalfsen

Mevr. H.W. Ludwig-Meijers, Hengelo

A.J.H. Meutstege, Goor

G. Meutstege, Diepenheim

H. Roelofs, Holten

J. Schunselaar, Enschede

P.H.L. Spee, Enschede

H. Stoltenkamp e.a., Denekamp

P.F. Stolwijk, Enschede

W. Tamis, Lisse

P. Vogelzang, Westerhaar

Mevr. J. Vosman-Selker, Markelo

E.J. Weeda, Zwolle

O.G. Zijlstra, Enschede

J.H. Zwienenberg, Hengelo

Losse waarnemingen van O. de Bruin, Hengelo; B. Hegeman, De Lutte; G. Boedeltje, Lochem.

Alle waarnemers hartelijk dank.